

**2/2021 TXOSTENA, URTARRILAREN 19KOA, KONTRATAZIO
PUBLIKOAREN AHOLKU-BATZORDEAREN BATZORDE
IRAUNKORRARENA.****XEDEA: DEKRETU-PROIEKTUA, BERDINTASUN, KULTURA ETA
HIZKUNTZA POLITIKA SAILAREN EGITURA ORGANIKOA ETA
FUNTZIONALA EZARTZEN DUENA.****I.- AURREKARIAK.**

Lehendakariaren irailaren 6ko 18/2020 Dekretuak (Euskal Autonomia Erkidegoaren Administrazioari sailak sortu, ezabatu eta aldatzen dituenak eta horien egitekoak eta jardun-arloak finkatzen dituenak) –abenduaren 48/2020 Dekretuaren bidez aldatu zen– honako hau ezartzen du 14. artikuluan:

“14. artikulua. – Kultura eta Hizkuntza Politika Saila.

1.– Honako egiteko eta jardun-arlo hauek dagozkio Kultura eta Hizkuntza Politika Sailari:

- a) Hizkuntza Politika.
- b) Euskara sustatzea.
- c) Kultura-ondarea.
- d) Historia- eta arte-ondarearen kudeaketa eta zainketa; museo, liburutegi eta artxibategiak.
- e) Arte- eta kultura-jardunak eta horien hedapena.
- f) Jarduera fisikoa sustatzea.
- g) Kirolak.
- h) Gizarte komunikabideak; irrati-kontzesioak eta frekuentzien esleipena.
- i) Sailari atxikita dauden edo haren mendeko diren sektore publikoko entitateak zuzentzea, legeek eta erregelamenduek ezartzen dutenaren arabera.
- j) Legeek eta arautegiek eman diezazkieten gainontzeko ahalmenak.

2.- Sail honi atxikita daude honako erakunde autonomo hauek: «Alfabetatze eta Berreuskalduntzerako Erakundea (HABE)», eta «Euskadiko Liburutegia»; eta zuzenbide pribatuko erakunde publiko hauek: «Euskal Irrati Telebista (EITB)» eta «Instituto Vasco Etxepare Euskal Institutua / Basque Institute»; «Euskadiko Orkestra, A.B. / Orquesta de Euskadi, S.A.» sozietate publikoa; eta sektore publikoko honako fundazioak: «Basque Team Fundazioa» eta «Euskal Herriko Gazte Orkestra Fundazioa».

Lehendakariaren irailaren 6ko 18/2020 Dekretuak haxe dio azken xedapenetatik lehenengoan: *"sailburuek, Jaurlaritzari buruzko Legearen 26.2 artikuluan xedatutakoarekin bat etorriz, 2020ko abenduaren 31 baino lehen, euren sailei dagozkien erregelamendu organikoen proiektuak aurkeztuko dizkiote lehendakariari, onarpena eman diezaien. Proiektu horiek Gobernu Programan sailei izendatutako jardun-eremu bakoitzerako aurreikusitako helburuetara eta printzipio gidarietara egokitu beharko dira.*

Erregelamendu horiek honako antolamendu-irizpide hauei jarraituko diete: austeritatea, egiturak lautzea, eduki zabaleko arlo funtzionalak elkartzea, egiturazkoak ez diren staff arlo funtzionalak identifikatzea eta informazioaren teknologiak ahalik eta gehien aprobetxatzea".

Hortaz, dekretu-proiektua egitea sustatu da, Kultura eta Hizkuntza Politika Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzeko, eta horren bidez, 14. artikulua horretan esleitutako arloei dagozkien eginkizunak gauzatu ahal izateko.

2020ko abenduaren 22an, sail horrek eskabide bat aurkeztu zuen, Kontratazio Publikoaren Aholku Batzordeak dekretu-proiektuari buruzko txostena egin zezan.

Prozedurak elektronikoki izapidetzeko Tramitagune aplikazio informatikoaren bidez izapidetutako espedientean (erreferentzia: DNCG_DEC_109004/20_11) txostenerako interesgarriak diren honako agiri hauek agertzen dira:

- Dekretu-proiektuaren testua.
- Berorri buruzko memoria, Zerbitzu zuzendariak sinatua.
- Sailaren txosten juridikoa.

II.- ESKUMENA.

Txosten hau Kontratazio Publikoaren Aholku Batzordeak eman behar du, nahitaez, uztailaren 27ko 116/2016 Dekretuak, Euskal Autonomia Erkidegoko Sektore Publikoaren Kontratazioaren araubidea ezartzekoak (aurrerantzean, 116/2016 Dekretua), 27. artikulua a) letraren 1. apartatuan ezarritakoari jarraikiz, xedapen orokorraren edukiak, zati batean, kontratazio publikoaren eremuko alderdiei eragiten baitie, eta ondorioz, Gobernu Kontseiluari baitagokio hura onartzea.

Bestetik, eta 116/2016 Dekretuaren 30. artikulua 2. apartatuaren a) letraren arabera, Aholku Batzordeak duen aholkularitza-eginkizuna, egitura organikoak eta funtzionalak arautzeari dagokionez, Batzorde Iraunkorrak beteko du.

Irismenari dagokionez, txosten honetan sektore publikoko kontratuen araubide organiko eta juridikoari eragiten dioten dekretu-proiektuaren esparruak jasotzen dira soilik; izan ere, Kontratazio Publikoaren Aholku Batzorde honek kontratazio publikoaren gaineko eskumenak ditu bakarrik. Horiek horrela, honako hauek aztertuko dira:

III.- KONTRATAZIOAREN ARLOAREKIN LOTUTAKO ESPARRUAK:

Jarraian, proiektuan jasotako guztiak transkribatzen dira, baina sailaren egiturari buruzko artikulua gehitzen da; izan ere, ikusiko dugunez, kontratazio-organoen dibertsifikazio nabarmenak egitura hori osatzen duten organoak aldeztu aurretik aztertzea eskatzen du:

"2. artikulua.- Egitura.

Aurreko artikuluan zehazturiko zeregin eta arloei buruzko eskumenak betetzeko, Kultura eta Hizkuntza Politika Sailak honako organo hauek izango ditu bere egituran:

1.- Organo zentralak:

a) Kultura eta Hizkuntza Politikako sailburua,

a.1. – Kabinetearen eta Gizarte Hedabideen Zuzendaritza

a.2. – Zerbitzu Zuzendaritza.

a.3. – Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zuzendaritza

b) Kultura Sailburuordetza:

b.1. – Kultura Ondarearen Zuzendaritza.

b.2. – Kultura Sustatzeko Zuzendaritza

c) Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza:

c.1. – Herri Administrazioetan Hizkuntza Normalizatzeko Zuzendaritza.

c.2. – Euskara Sustatzeko Zuzendaritza

c.3. – Hizkuntza Ikerketa eta Koordinaziorako Zuzendaritza.

2.-- Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoko erakundeak.

a) Administrazio Instituzionala: Kultura eta Hizkuntza Politika Sailari atxikita daude Administrazio Instituzionaleko erakunde hauek:

a.1. – Helduen Alfabetatze eta Berreuskalduntzerako Erakundea (HABE) administrazio-erakunde autonomoa.

a.2. – Euskal Irrati Telebista zuzenbide pribatuko erakunde publikoa eta haren mendeko EiTb Media SAU.

a.3. Instituto Vasco Etxepare Euskal Institutua / Basque Institute zuzenbide pribatuko erakunde publikoa.

a.4. – Euskadiko Liburutegia administrazio-erakunde autonomoa.

b) Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoko beste erakunde batzuk:

b.1. – Euskadiko Orkestra SA Sozietate Publikoa.

b.2. – BASQUE TEAM Fundazioa.

b.3. – Euskal Herriko Gazte Orkestra Fundazioa

3.– Kide anitzeko organoak:

a) Kulturaren Euskal Kontseilua.

b) Euskararen Aholku Batzordea.

c) Kirolaren Euskal Kontseilua.

d) Euskal Kultura Ondarearen EAEko Kontseilua.

e) Euskal Kultura Ondarearen erakundearteko Organoa.

f) Euskadiko Museoen Aholku Batzordea.

g) Euskadiko Liburutegien Aholku Batzordea

h) Dokumentazioa balioesteko eta aukeratzeko batzordea (DOBAUBA)

i) Sustapen Olinpikorako Euskal Batzordea

j) Kiroleko Indarkeriaren Aurkako Batzordea

k) Kirol Justiziako Euskal Batzordea

l) Unibertsitate Kirolaren Euskal Batzordea

m) Baliokidetzen Jarraipen Batzordea.

n) Kiroleko Dopinaren Aurkako Kontseilu Aholku-emailea.

ñ) Erabilera Terapeutikoko Baimenen Euskal Batzordea.

«3. artikulua. – Sailburuordetzak.

1. – Kultura eta Hizkuntza Politika Sailean, sailburuaren mende, Kultura Sailburuordetza eta Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza egongo dira.

2. – Sailburuordeek honako ahalmen hauek izango dituzte esleituta dituzten jardun-eremuetan:

[...]

h) Kontratazio-organo gisa jardutea esleituta dituzten jardun-arloei dagozkien gaietan, betiere indarreko legeriaren arabera kontratu txikiak ez direnean. Hala ere, kontratazio-organo gisa jardungo dute, baita ere, zuzenean haien mende dauden zuzendaritzen jardun-eremua gainditzen duten kontratu txikiekin, baldin eta haien jardun-eremuei dagozkien gaiei buruzkoak badira.

[...]»

«4. artikulua. – Helbidea.

Kultura eta Hizkuntza Politika Saileko zuzendaritza bakoitzaren burua zuzendaria izango da, zuzenean eta organikoki dagokion sailburuordearen mende egongo dena, Kabinetearen eta Gizarte Hedabideen, Zerbitzuen eta Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zuzendaritzen kasuan izan ezik, horiek sailburuaren mende egongo baitira.

Zuzendariek honako egiteko hauek izango dituzte, oro har:

[...]

e) Gastu-baimenak ematea indarreko legerian kontratu txiki gisa tipifikatutako kontratuetan, euren jardun-arloei dagozkien espedienteetan, eta, oro har, kontratu horietan kontratazio-organo gisa jardutea.

[...]»

«5. artikulua. – Kultura eta Hizkuntza Politikako sailburua.

[...]

4. – Sailburua izango da sailburuordetzaren baten eremutik kanpo geratzen diren gaien kontratazio-organoa, baldin eta indarreko legeriaren arabera kontratu txikitzat hartzen ez badira.

[...]»

«8. artikulua. – Zerbitzu Zuzendaritza.

1. – Dekretuaren 4. artikuluan saileko zuzendariei esleitutako zeregin orokorreaz gain, Zerbitzu Zuzendaritzak, sailburuaren mende, honako zeregin hauek izango ditu:

1.1. – Kudeaketa ekonomikoaren arloan:

[...]

b) Sailaren ekonomia- eta aurrekontu-kudeaketak eta koordinazioak eskatzen dituzten jarduerak egitea, bai eta horiek gauzatzea, jarraipena egitea eta ebaluatzea ere, eta sailaren gastuak baimentzea, dekretuan beste organo batzuei esleitzen ez zaizkienean, hargatik eragotzi gabe Gobernu Kontseiluaren eskumenak.

[...]

1.2. – Laguntza juridikoaren esparruan, Zerbitzu Zuzendaritzari atxikitako Aholkularitza Juridikoa sailaren zuzenbideko aholkularitzako administrazio-zerbitzua da. Sailaren zerbitzu erkidea da, eta irizpide-batasunarekin jarduten du eremu horretan. Honako hauek dagozkio:

[...]

e) Sektore publikoaren kontratuei buruzko legeriari lotutako prozedurak izapidetzea, gainerako sailetako zuzendaritzek izapidetzen dituzten kontratu txikiak izan ezik, ezertan eragotzi gabe Kontratazio Batzorde Nagusiaren eskumenak eta beste organo batzuei arauz esleitutako eskumenak. Halaber, saileko organoei aholkularitza ematea dagkio honako hauei buruz: sektore publikoaren kontratuei buruzko legeria; legeria horretan araututako prozeduretan legeria hori egoki aplikatzea; eta kontratuak gauzatzea; ez dira hargatik eragotziko beste organo batzuei esleitutako eskumenak.

[...]

1.4. - Saileko zeharkako kudeaketa-organoa denez, gainera, honako hauek dagozkie:

[...]

d) Lanpostuen banaketa fisikoarekin, ekipamenduarekin eta eraberritze lanekin zerikusia duten saileko unitate guztien jardunak zuzentzea; hala ere, administrazioko beste sail batzuei gai horretan esleitutako eskumenak errespetatu beharko dira. Sailaren bulegoak mantentzea, eta atxikitako ondarea administratzea eta kontserbatzea.

[...]

h) Sailburuordetza edo zuzendaritzaren baten berezko eremuaz haraindiko gaietan, kontratazio-organo gisa jardutea, baldin eta indarreko legeriaren arabera kontratu txikiak badira.

[...]»

«11. artikulua. - Kultura Ondarearen Zuzendaritza.

[...]

2.5. - Jabetza Intelektualaren Erregistroari eta Kultura Ondarearen Aholkularitza Juridikoari honako hauek dagozkie:

[...]

b) Jabetza Intelektualaren Erregistroan inskribatutako eskubide, egintza eta kontratuen ziurtapena eta gainerako publizitate-moduak.

[...]»

"14. artikulua.- Herri Administrazioetan Hizkuntza Normalizatzeko Zuzendaritza.

[...]

2.- Ildo horretatik, Herri Administrazioetan Hizkuntza Normalizatzeko Zuzendaritzak eginkizun hauek izango ditu:

a) Euskararen erabileraren normalizazioari buruzko legeria garatzeko neurri arautzaileak aztertzea eta proposatzea, bai eta kontratazioaren, argitalpenen, administrazio-baimena edo -emakida behar duten jardueren, diru-laguntzen eta laguntzen arloko hizkuntza-irizpide orokorrak ere.

[...]»

"BIGARREN XEDAPEN GEHIGARRIA. – Baliabide propioei egindako enkarguak. Kultura eta Hizkuntza Politika Saileko kontratazio-organismoek ere eskumena izango dute, baldintza berberetan, obrak gauzatzeko eta zerbitzuak emateko enkargua egiteko, eta zerbitzuak emateko, Sektore Publikoko Kontratuei buruzko azaroaren 8ko 9/2017 Legearen 32. artikuluan xedatutako moduan. Lege horren bidez, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko otsailaren 26ko 2014/23/EB eta 2014/24/EB Zuzentarauen transposizioa egiten da Espainiako ordenamendu juridikora."

Paragrafo horiek guztiak aztertuta, transkribatutako artikuluen konplexutasunari buruzko gogoeta egitea komeni da. Izan ere, kontratazio-organo ugari daude, eta horien barruan, kontratu txikien eta nagusien artean bereizten da, eta horrek zaildu egin dezake kontratazioaren plangintza globala egitea. Izan ere, Sektore Publikoko Kontratuei buruzko azaroaren 8ko 9/2017 Legeak (aurrerantzean SPKL) behartzen du kontratazio hori egitera. Azaroaren 8ko 9/2017 Lege horren bidez, Europako

Parlamentuak eta Kontseiluak 2014ko otsailaren 26an emandako 2014/23/EB eta 2014/24/EB Zuzentarauen transposizioa egiten da Espainiako ordenamendu juridikora. Lege horren 28. artikulua 4. apartatuan xedatzen denaren arabera, sektore publikoko erakunde guztiek kontratazio publikoko jardueraren programazioa egin behar dute aurrekontu-ekitaldi bakoitzean edo urte anitzeko aldietan, bai eta kontratazio-planaren berri eman ere, aurretiazko informazioaren iragarki baten bidez; iragarki horren araubidea, era berean, 134. artikuluan ezartzen da.

Bestalde, Euskal Autonomia Erkidegoko Sektore Publikoaren Kontratazioaren araubidea ezartzeko uztailaren 27ko 116/2016 Dekretuaren 6. artikulua – aurrerantzean, 116/2016 Dekretua – honako hau xedatzen du: «*Administrazio Orokorrean, hura osatzen duten sailen titularrak izango dira kontratazio-organoak [...] salbu eta besterik xedatzen ez bada egitura organiko eta funtzionalari buruzko dekretuetan [...]».*

Nork bere burua antolatzeko ahala errespetatu behar bada ere, ohartarazi behar da kontratazio-organoak asko sakabanatuz gero, nahi gabe hainbat kontratutan zatitu daitezkeela batera lizitatu daitezkeenak, ez legean jasotako publikitate-prozedurak saihesteko asmoz, baizik eta kontratazio-organo bakoitza izapidetzen ari dena ez ezagutzeagatik.

Ondorio horietarako, batzorde honek martxoaren 5ean emandako 1/2020 Gomendioa gogoratu behar da. Izan ere, Gomendio horren arabera, eta legeak ezartzen duenari jarraikiz, kontratu txikiak salbuespena dira publikitatearen eta lehia askearen araubide orokorrean, eta, beraz, horien erabilera mugatu egin behar da, eta prozedura irekiaren bidez —prozedura sinplifikatua barne— izapidetutako kontratu nagusien eta esparru-akordioaren alde egin.

Batzuetan, izapidetu beharreko kontratuak asko eta konplexuak direnez, gerta liteke zenbait kontratazio-organo egotea. Hala ere, Kultura eta Hizkuntza Politika Sailak azken hiru urteotan formalizatutako kontratuen azterketa baten arabera (937 kontratuko lagina, eta horietatik 880 kontratu txikiak dira, eta gainerakoetatik dozena erdi bat eskas daude erregulazio harmonizatuaren mende), koordinazio-sistema bat jarri behar da martxan, zein kontratu txiki elkartu daitezkeen detektatzeko, kontratu handiago bat hainbat txikitzen zatikatzea saihesteko aldera. Hori

oso zaila da kontratazio-organoak sakabanatuta badaude, eta, beraz, dekretu-proposamenean jasotako organo kopurua berriro aztertu behar da. Sinplifikazioa, efizientzia eta eraginkortasuna elkarri lotuta egon ohi dira.

Era berean, kontratazio-organoen kopurua murriztuz gero, horiek baitira, aldi berean, kontratazioen gastua baimendu beharko luketenak, organo bakoitzaren eskumenei buruzko zalantzak eta kontraesanak saihestuko lirateke; izan ere, gastua baimentzeari buruz dekretu-proiektuak dakarren erreferentzia bakarra jasota dago zuzendaritzak arautzean, eta eskumen hori ez da agertzen ez sailburuordetzentzat, ez sailburuarentzat, baina bai adierazten da organo gisa jardun dezaketela

Gainerakoan, proiektuan transkribatutako paragrafoak kontuan hartzen baditugu, eta kontratazio-organoen konfigurazioa aldatzen ez bada (batzorde honen iritziz, komeni da aldaketa hori egitea), komeni da zehaztapen hauek egitea:

- Kontraesana dago 3. artikuluko 2. paragrafoko h) apartatuaren, 4. artikuluko e) apartatuaren eta 8. artikuluko 1. apartatuaren 4. azpiapartatuaren h) letraren artean, hainbat zuzendaritzari dagozkien kontratu txikietan kontratazio-organoa nor den zehazteari dagokionez. Gogora dezagun, halaber, gastua baimentzeaz arduratzen den organoa zein den argi geratu behar dela kasu guztietan.
- 8. artikuluko 1. apartatuko 1. azpiapartatuko b) letran, gastuaren baimenari eta koordinazioari egiten zaien erreferentzia modula daiteke, kontratazioaren kasuan, ezartzen diren kontratazio-organoekin lotzeko. Eskuarki, sailaren bolumena eta ezaugarriak kontuan hartuta, ez lirateke bi baino gehiago izan beharko.
- 8. artikuluko 1. apartatuaren 2. azpiapartatuko e) letran, izapidetze-organoen ugaritasunaren arazoari kontratuak izapidetzen dituzten zuzendaritzen ugaritasuna gehitzen zaio. Hori ez da batere gomendagarria; izapideak xede horretarako unitate batean egin beharko lirateke, gutxienez alderdi juridiko-administratiboari dagokionez. Bestalde, ez dirudi zuzena denik "Kontratazioko Batzorde Nagusiaren eskumenak" aipatzea; izan ere, batzorde horrek ez du eraginkizunik izapidetzaile gisa, Kontratazio Mahai gisa baizik, 116/2016

Dekretuaren 10. artikuluan adierazten den bezala. Azkenik, e) letraren azken tartekiak agintzen duen aholkularitza-funtzioa ere zaila da hainbeste organo izapidegile eta kontratazio-organo badaude. Horrez gain, azken esaldia, "beste organo batzuei esleitutako eskumenak eragotzi gabe", edukirik gabe geratzen da, adierazten ez bada eskumen-esleipen hori dekretu honen, aipatu berri den 116/2016 Dekretuaren, edo beste arau batzuen bidez egin behar dela. Izan ere, "legeria hori bertan araututako edozein prozeduratan behar bezala aplikatzeari buruz" aholkatzea ere (kontratuen legeriari buruz ari da) aipatu arren, Kontratazio Publikoaren Aholku Batzordeak, Kontratuen inguruko Errekurtsoen Administrazio Organoak eta abarrek egiten duten lanaz izan liteke. Aipamena ez da oso zehatza, eta aipatutako bi organo horiek ez dute aholkurik ematen kontratazio-espeditente zehatzei buruz (gai orokorreari buruzko Aholku Batzordeak eta Kontratuen inguruko Errekurtsoen Administrazio Organoak kontratuen legeria behar bezala aplikatzeari buruz ebazten dute, baina ez dute aholkurik ematen).

- Badirudi egokia dela artikuluko bereko 1. apartatuko 4. azpiapartatuko d) letran jasotakoa, Zerbitzu Zuzendaritzari zeharkako funtzio batzuk esleitzeari dagokionez. Hala ere, eginkizun horietako batzuk kanpora atera ohi dira. Beraz, ez du zentzurik kanporatze horien kontratazio-organoa beste bat izateak.
- 11.2.5.b) letrak, Jabetza Intelektualaren Erregistroan inskribatutako kontratuak aipatzean, agian "ondarezkoak ala ez" tartekia erants dezake, sektore publikoko kontratuek askotan jabetza intelektualeko klausulak izaten baitituzte, orokorrak ez ezik, baldintza espezifikoko gisa ere, eta, hala, erregistro horretan inskriba daitezke.
- Txosten honen xede izan gabe, aurreko azpiapartatuko j) letran zehaztu behar da, zehazki, "Jabetza Intelektualaren Erregistroan eta Kultura Ondarearen Aholkularitza Juridikoan" zein arlotan eta zeini dagokion aipatutako bitartekaritza eta arbitrajea.
- 14. artikuluko 2. apartatuko a) letrak, "kontratazioaren, argitalpenen, baimena behar duten jardueren edo administrazio-emakida behar duten jardueren arloan... hizkuntza-irizpide orokorrak" proposatzeaz hitz egitean,

adierazi behar du proposamen hori, sektore publikoko kontratazioan, Euskal Autonomia Erkidegoko Kontratazio Publikoaren Aholku Batzordearen nahitaezko txostena jaso eta gero egingo dela beti (116/2016 Dekretuaren 27. artikuluko b letra, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 80. artikuluekin lotuta).

- Dekretu-proiektuaren Bigarren Xedapen Gehigarriak (ikus xedapen gehigarri edo iragankor bakoitzean "xedapenak" nomenklatura agertzen dela, eta ez "xedapena") baliabide propioei egindako enkarguak aipatzen ditu ("pertsonifikatuak" gehitu beharko luke, aipatzen den Kontratuen Legearen nomenklaturaren arabera). Bada, kontratazio-organoen erregimen sakabanatu bera ezartzen du eurentzat, eta baldintza berberetan, baina kasu honetan ez du zentzurik munta handikoen eta txikikoen arteko bereizketa egiteak. Enkarguak egiteko eskumena saileko organo bakar bati edo gehienez bi organori esleitzea iradokitzen da, kontratuei dagokienez aipatutako koordinazio-, sinplifikazio-, efizientzia- eta efikazia-arrazoi berberengatik.

Kontuan hartuta esandakoa, **ALDEKO TXOSTENA** ematen zaio Berdintasuna, Kultura eta Hizkuntza Politika Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen dekretu-proiektuari, betiere dekretu-proiektu horren edukian kontuan hartzen badira txosten honetan emandako gidalerroak eta aholkuak.